

מי שהיה נשוי פרק עשירי כתובות צב.

עין משפט נר מצוה

ד א ב מיי פייט מגל
מכירה ה' י סמג
לאון קפ טוש"ע ח"מ סי'
רט ספיק ב:
ג ד מיי פייט מגל
מלה וזה ה' י סמג
עשין ז טוש"ע ח"מ סימג
קפ:
ה וז מיי פייט ח"ט סמג
ט טוש"ע ח"מ סי'
קפ ספיק א:
ז י מיי פייט מגל מלה
וזה ה' י סמג עשין
ז טוש"ע ח"מ סי' קט
ספיק א:

א) פסחים לא... ב) טעם לקמן
ק"י ז"ב קה"ג א' ב' ג' ח' ט'
ע"ש.

מוסף רש"י

ראובן שמכר שדה
לשמעון באחריות. שמה
יעלנה בעל חוב דראובן
משמעון בשביל חוב
ששיעבדה לו ראובן, שיעלנה
לו ראובן זה עמיתו
לשמעון, ולא היו לו נכסים
עוד על דבר אחריות זה
(פסחים א'). דוקאן עמית
במלוה. שלא היו מעות
לשמעון שפסק על שם זה
וכבר לראובן שטר עליהן
ושעבד נכסיו לו עליהן
(טו). ומת ראובן.
ואת המכה, וזה בעל חוב
הטורף משמעון ועדיין לא
נתן משעון למעלה לראובן
ולא לתוממו, ופיסיה
שמעון לבעל חוב דראובן
בזמן המעות (טו). דינא
היא דראובן, ופיסיה
ראובן. ע"ג דלכאור
קביל עליה אחריות מינה
זו אפילו הכי יטוין חוב
ראובן לנכס על שמעון
ולמר אבן גבן. לא מילתא
שבק אבון גבן. לא הית
חייב עליו אלא מעות ולא
היה לך ליתן לבעל חוב
ולא לעכבן בשביל אחריות
מכירתך. דמטלטלי דיתמי
לא שיעבדו לבעל חוב
דקרקע נכסו יתומים לא
דלמירין בעל חוב גובה
אותה בחובות אביו, משום
דמחייב תל שיעבדא
עליהן, אבל על מעות שאלו
היו בעין לא חייב שיעבד
מחייב עליהן וכשהן בעין
אין כחן לה, ויבעיל
המעות דמייתי יתומים לא
הלוה זה כלום (טו). אמר
ר"ב אי פיקח אידיך. זה
שמעון, יעשו ויאמר לנכס
אין לו מעות לפרוע להם
אלא קרקע יש לו ונתנם
להם בחיובתם וחזרו וגובה
אותם מהם בשביל אחריות
מכירה שקבל אביו, ע"ג.
השתא כי אגבי להי הא
ארעא איגבילי מילתא דלא
מטלטלי הוא דשיעבד
אלא קרקע (טו). יתומים.
בני מלוה, שבקו קרקע.
מן הלוה, בעל חוב, של
אביו שמתחייב לו אביו
מעות, חזר וגובה אותה
מחן (רש"י ב"ב קה"ג).
רצה מזה גובה רצה
מזה גובה. רצה מלוה
גובה אותה שיהי דלמתי
ליה שיעבדי שקבל, רצה
משמעון גובה מציבורית
דל"ל את בעל דבית דיד
אלא שדקלם טולה נכסי
דראובן (ב"ב ח'). ולא
אמרן. דגובה מלוי, אלא
זבן לו בינות (טו).

תוספות ר"ד

אמר רמב"ח דראובן שמכר
שדה לשמעון שאלו
באחריות וחזרו שמעון
ומכרה לראובן באחריות
ואתא ב"ח דראובן קטרי
ל"י מינה דינא הוא דראובן
שמעון ומפצי לראובן
פ"י אתא ב"ח דראובן
שהיה שטר קודם למכירה
ראשונה שמכר ראובן
לשמעון ואילו בא ומצאה
ב"ד שמעון ה"ג דהוה
טרף ליה אמר רמב"ח
דינא דאילו משמעון ומפצי
ל"י שאליו מכרה שמעון

תוספות ר"ד (המשך)
זה לאחר באחריות ובא
ח"ה דראובן וטרפה ממנו
י"ה שמעון מפצה ועל
ראובן לא יוכל לחזור
שהיה שלא באחריות
לקח ממנו כך כשכמה
לראובן עצמו יפצה לו:
א"ל רבא נהי דאחריות
עליה קבלי עליה
אחריות דנפשיה מי קביל
עלייהו פ"י כל העוררים
עליו שלא מחמתו קבל
עליו אבל ערעור הבא
לו מחמתו לא קבל
עליו ומודה רבא דראובן
שירש שדה מיפק ומכרה
לשמעון שלא באחריות
וחזר ומכרה לראובן
באחריות ואתא ב"ח
דיעבד וקטריף לה מינה
דינא הוא דאילו שמעון
ומפצי ליה מ"ט ב"ח
דיעבד בכ"ח דעלמא דמי:
אמר רמב"ח דראובן שמכר
שדה לשמעון באחריות
והקפן עליו במלוה פ"י
שלא נתן לו שמעון דמי
השתא אלא חבל לו
ש"ח עילתו ומת ראובן
ואתא ב"ח דראובן וקטריף
לה שמעון ופיסיה
בוזי דינא הוא דאמרי
בני ראובן לשמעון אגן
מטלטלי שבק אבן גבן
ומטלטלי בדיקא אבן גבן
לא משתעבדי אמר רבא
ואי פיקח הוא שמעון
מגבי ל"י ניהלייהו וחדר גבי
ל"י ניהייהו מר"ג דא"ר
אבי"א יתומים שגבו
קרקע בחוב אביהם ב"ח
גובה אותה מן פ"י כיון
דהוה משעבדא לאבון
כאלו זבנא מרמא אבל
השתא תיקון דמטלטלי
ירחמי משתעבדי לב"ח
ואע"ג דק"ל דהיא דאית
ל"י וזו ללוה לא מצי
לסלקא לב"ח בקרקע
הבא שאני משום דא"ל
אמאי שטרותו נפשיכו
משלומי משום דלית לכו
קרקע אנא עבידנא מילתא
דהוה משעבדא לאבון
דהתני לכו ותו דאמרן
להו האי ארעא משעבדא
ליריכו ומשעבדא נמי
לירידי מר"ג: אמר רבא
ראובן שמכר כל שדותיו
לשמעון וחזר שמעון ומכר
שדה אחת לוי ובא ב"ח
דראובן רצה מזה גובה
רצה מזה גובה ולי'
אלא זבן בינות אבל
זבן ויבורית ועידיה לא

ואתא בעל חוב דראובן וקטריף ליה מיניה
דינא הוא דאילו שמעון ומפצי ליה א"ל רבא
נהי דאחריות דעלמא קביל עליה אחריות
דנפשיה מי קביל עליה יומודה רבא בראובן
שירש שדה מיפק ומכרה לשמעון שלא
באחריות ואתא שמעון ומכרה לראובן
באחריות ואתא בעל חוב דיעבד וקטריף ליה
מיניה דינא הוא דאילו שמעון ומפצי ליה
מיניה מאי טעמא בעל חוב דיעבד בעל
חוב דעלמא דמי (טו) אמר רמי בר חמא דראובן
שמכר שדה לשמעון באחריות וקפן עליו
במלוה ומת ראובן ואתא בעל חוב דראובן
וקטריף לה משמעון ופיסיה בוזי דינא הוא
דאמרי ליה בני ראובן אגן מטלטלי שבק
אבון גבן ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא
משתעבדי אמר רבא דאי פיקח אידיך מגבי
להו ניהלייהו ארעא והדר גבי לה מינייהו
כרב נחמן דאמר רב נחמן אמר (טו) רבה בר
אבוה יתומים שגבו קרקע בחובת אביהן
בעל חוב חוזר וגובה אותה מן (טו) אמר רבה
דראובן שמכר כל שדותיו לשמעון וחזר
שמעון ומכר שדה אחת ללוי ואתא בעל
חוב דראובן רצה מזה גובה רצה מזה גובה
ולא אמרן אלא דובנה בינונית אבל זבנה
עידית ויבורית מצי אמר ליה להכי טרחי
וזבני ארעא דלא חייא לך ובינונית נמי לא
אמרן אלא דלא שבק בינונית דכוותה
אבל

מלוה אבל לא זקפו ליכא למיחש לשמעון וזקפו ליכא למיחש לה
והואיל וכן לא מצי יתמי למימר ליה ולא מידי. מ"ר. ויתמה הואיל ולא
זקפו ליכא למיחש לזרי א"כ למאן דמפרש טעמא דערינן פרק שו
היתומים (דף כג). דאין נוקקין לנכסי יתומים קטנים אלא רבית
אזכרת בהן משום דרבי משכת לה דנוקקין כמו לראובן שמכר שדה
לשמעון באחריות ולא זקפו עליו במלוה ומת ושלם שמעון המעות
ליתומים ואח"כ נמצאת שאינה שלו הרי עכשיו חזר על היתומים
ונוקקין ואלו הישגין לזרי אמר ל"י רבי נהי דיתומים
גדולים לא הוה חיישין לזרי כה"ג ויתומים קטנים חיישין טפי:
ופייסיה בוזי. אומר רבי דרבותא הוא לא מציעא היכא דלא
פייסיה דאינו יכול לעכב המעות אלא אפי' פייסיה
דקד"א הרי פרע חוב שלהם וסילק בעל חוב זה מעליהן קא משמע
לן דאפי' אמרי ליה אגן מטלטלין כו': **אי פיקח אידיך מגבי** דהו
ניהייהו וכו'. מכאן יש להוכיח דאפי' דלמרי לעיל דפרק הכוזב
(דף פו). דלינו דבעל חוב בזויה היכא דלית ליה זוחי מ"מ אש הפסיד
הלוה שכן לא יתן לו זוחי כגון הכא דמצי מגבי להו קרקע ואינו
עושה שלא כדון: **לראובן שמכר ב"ח שדותיו לשמעון**. פ"י דקונטרס
בשטר אחד דבשני שטרות לא אמרי' רצה מזה גובה רצה מזה גובה
משום דאינו יכול לגבות מלוי אלא לקח משמעון אותה שקנה באחרונה
מראובן דאי לקח אחת מאותן שלפני האחרונה לא גבי בעל חוב מלוי
דל"ל הניח לך שמעון מקום לגבות הימנו שקנה את שלי מראובן
ומעשה שקנה שמעון נסמלך שיעבדך ונשאר שיעבדך על הנותרות
דינא

ולא נהירא לרבי דמצי שמעון למימר ליה מ"ט אמור רבנן אין נפרעין מנכסים משועבדים במקום שיש שם בני חורין ואפי' הן זכורות וקחה להם חוב
לדוק ראובן אלא בהך תקנתא לא ינחא ל"י כדרבא דב"ק (דף טו) הלכך מצי לפרש בשני שטרות וציומא. מ"ר. ולי נראה כפירוש הקונטרס
דדוקא בשטר א' אבל בשני שטרות ולקח שמעון ויצורית באחרונה ולי לקח משמעון אותה שלפני האחרונה אינו יכול לגבות מלוי דל"ל להכי טרחי
וזבני ארעא דלא חייא למיקס קמך דודאי אש היו כולם ביד שמעון האחרונה שהיא ויצורית היה מגבה לו וכן אש לקח שמעון עדיית
באחרונה ולקח לוי אותה עדיית אינו יכול לגבות מלוי אותה עדיית מהאי טעמא דלהכי טרחי וזבני ארעא דלא חייא לך דודאי אש היו
כולם ביד שמעון הבינונית והיצורית שלקח לפני האחרונה שהיא עדיית היה מגבה לו והיה הרשות בידו דמפרש טעמא דב"ק (טו) וכן
אש זבן לוי בינונית ושכן בינונית יכול לומר הנחתי לך מקום לגבות ממנו אע"פ שלקח שמעון בשני שטרות ומיהו יתכן להיות רצה מזה גובה
רצה מזה גובה אפי' בשני שטרות ואע"פ שלקח לוי משמעון אותה שלפני האחרונה צענין שהאחרונה עדיית והראשונה שלקח לוי בינונית
ולא שכן בינונית דכוותה ולא מצי למימר השתא טרחי וזבני ארעא דלא חייא לך: **רצה** מזה גובה רצה מזה גובה. ואע"ג
דלמירין אין נפרעים מנכסים משועבדים במקום שיש נכסים בני חורין ואפי' הן זכורות וקחה להם חוב כדן חזרו וקחה להם חוב
שאלו מכרה שמעון